

Prisong verbonne ginn. Dat ass alles richtig, do spillt ëmmer e ganzen Dëngen hannendrun. Dat ass ganz richtig, Här Knaff.

Zur Vorratsdatenspeicherung: Et ginn iwwerhaapt keng Verbindungen enregistriert tëscht Affekoten an anere Leit! Et gi just d'Nummeren enregistriert. Et geet guer net ëm de Contenu. Et geet zero ëm de Contenu. De Contenu gëtt net gespeichert! Dat ass wierklech extreem, extreem, extreem wichteg. An ech brauch hei näischt ze confirméieren, wat allgemeng bekannt ass: Mir hunn eng generell Vorratsdatenspeicherung zu Lëtzebuerg. Mir probéieren, dat anzedämmen.

Zu den Trojaner an zu dem Hacke vu bausen an zu ... Mee dat gëtt et fir alles! Dat gëtt et jo net just fir déi heite Kommunikatiounen. Dat muss all Affekot sech als Fro stellen, wéi e seng Etüd geréiert, well do ëmmer de Risiko besteet, dass ee kann an de Computer erakommen. Dat muss all Privatpersoun sech als Fro déi ganzen Zäit stellen. Dat heescht, dat ass eng Fro, déi existéiert. Natierlech existéiert déi! Mee grad vläicht vu Piraten, déi jo fir dat Digitalt stinn, mengen och jo net, dass dat dann herno de Punkt ass, woufir een da seet, dass een net e Schratt a Richtung Digitalisierung mécht.

M. Fernand Etgen, Président | Merci. Den Här Sven Clement freet nach eng Kéier d'Wuert.

M. Sven Clement (Piraten) | Merci, Här President, an ech versprechen, da sinn ech och fäerdeg domadder. Ech wëll just soen: Mir ënnerstëtzen dat heite jo. D'Iddi ass gutt derhannert. „Parlament“ kënnt dovunner, datt een och iwwer Problemer mat gudder Saache ka schwätzen. An ech mengen, datt et wichteg ass, datt mer hei awer och op potenziell Problemer aginn. An ee vun deene potenzielle Problemer ass, datt de Lëtzeburger Staat mat Steiergelder Investitiounen an d'Recherche vu Faillë bezitt, andeem en Trojaner keeft! An elo kënnt Der mer erzielen: „Jo, mee déi ginn net géint d'Affekoten hei agesat.“ Mee doduerjer, datt et déi gëtt, gëtt et fir jiddweree méi onscher! An dat ass dat, op wat mir wëllen hiweisen, a mir wäerten do och net midd ginn, dat ze maachen.

M. Fernand Etgen, Président | D'Madamm Tanson kritt nach eng Kéier d'Wuert.

Mme Sam Tanson, Ministre de la Justice | Et deet mer leed, ech muss awer elo dann och nach eng Kéier dozou Stellung huelen. Hei gëtt elo alles matenee vermëscht. An et ass jo – nach eng Kéier – net e Punkt vu Staatstrojaner zu Lëtzebuerg, déi hei kënne mëssbraucht ginn. Et ass awer gutt, dass den Här Clement dat och elo zweemol ënnerstrach huet, obwuel en et selwer an d'Diskussioun bruecht huet. Mir hunn e ganz strenge legale Kader zu Lëtzebuerg, wéi déi Trojaner kënne agesat ginn! An et ass och néideg, dass se kënne agesat ginn, wann Der an Echange sidd mat Untersuchungsriichter, mat Polizisten, déi am internationale Kontext probéieren, der internationaler Kriminalitéit hannendrunzekommen. Dir wësst jo awer, mat wéi enge Moyenen dass do geschafft gëtt! Do leeft alles am digitale Beräich.

A wa mer kapituléieren a mir soen: „Mir iwwerloossen dat dem rechtsfräie Raum“, well mer net wëllen iergendwellech Agrëffer huelen, déi mer am net digitale Beräich souwisou scho laang och hunn, wou se akzeptéiert sinn, wou ofgelauschert ka ginn, wou kënne Saache gemaach ginn, wa mer awer do soen: „Dat maache mer am digitale Beräich net, well et dat Digitalt ass“, dann hu mer e Problem an der Bekämpfung a vun der Sécherheet och hei zu Lëtzebuerg. An duerfir muss mer eis déi Moyene ginn a mir mussen eis och an Zukunft d'Fro stellen, wéi mer mat deenen dote

Moyenen ëmginn an ob mer et net mussen ausweiden op méi Secteure wéi déi, déi et am Moment gëtt.

Mee zu Lëtzebuerg hu mer e ganz strenge legale Kader, deen och souguer fir d'Autorités de poursuite ze streng ass, wou se eis reegelméisseg soen, datt se frou wäeren, wann dat nach kéint ausgeweit ginn. A wa mer an engem Rechtsstaat sinn a mir hu kloer Reegelen, wéi dat ka benotzt ginn, a wa mer gär d'Sécherheet vun eise Bierger garantéieren a wa mer wëllen d'international Kriminalitéit bekämpfen, da muss mer och mat deenen dote Moyene schaffen. Da kann een dat net just dauernd verdäiwelen.

M. Fernand Etgen, Président | Merci der Madamm Justizminister. Dese Punkt ass elo ofgeschloss.

Mir kommen elo zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8051. Den Text steet am Document parlementaire 8051¹¹.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8051 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Mir maachen de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi ass mat 59 Jo-Stëmmen bei kenger Nee-Stëmm a bei kenger Abstentiuon ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par M. Laurent Mosar), Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Mme Elisabeth Margue, M. Georges Mischo, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Georges Mischo), Claude Wiseler (par Mme Octavie Modert) et Michel Wolter (par Mme Nancy Arendt épouse Kemp);

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par Mme Barbara Agostino);

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser et Fred Keup;

MM. Sven Clement et Marc Goergen;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis (par Mme Myriam Cecchetti).

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

6. 8172 – Projet de loi portant modification :

1° du Nouveau Code de procédure civile ;

2° de la loi modifiée du 18 février 1885 sur les pourvois et la procédure en cassation

Als nächste Punkt um Ordre du jour steet de Projet de loi 8172, eng Ofännerung vum Code de procédure civile. Op Proposition vum der Kommissioun gëtt no der Presentatioun vum Rapporteur ouni Diskussioun iwwert de Projet de loi ofgestëmmt. An d'Wuert huet elo de Rapporteur vun dësem Projet de loi, an dat ass nach eng Kéier den honorabelen Här Charles Margue.

Rapport de la Commission de la Justice

M. Charles Margue (déi gréng), rapporteur | Merci, Här President, nach eng Kéier. Duerno hunn ech Paus fir de Mëtteg. Ech hunn d'Charge, e weidert Gesetz am Justizwiesen ze rapportéieren. Et geet ëm d'Prozedur ënner anerem virun der Cour de cassation.

De Projet gouf den 13. Mäerz 2023 vun der Justizministesch Sam Tanson deposéiert an de Projet huet just dräi Artikelen. Den 28. Juni war en an der Justizkommissioun an de Rapporteur gouf bestëmmt. Den Avis vum Staatsrot vum 20. Juni gouf analyséiert. De 5. Juli hu mer de Rapport ugeholl. Mir kruten och en Avis vun der Chambre de Commerce, déi de Projet begréisst, gradewéi de Parquet général an d'Cour supérieure et an hiren Avise gemaach hunn.

Ëm wat geet et? Mir perenniséieren mat dësem Gesetzesprojet am Neie Code de procédure pénale verschiden temporaire Dispositiounen aus der Covidzäit, wat verschide Procédures écrites ugeet. Nach eng Kéier, wéi gesot: Während der Pandemie hate mer Prozeduren ageféiert, fir dass net méi ze vill Leit an de Gerichter a kleng Raim zesumme wieren. D'Prozedure konnte schrëfflech op Pabeier oder elektronesch gemaach ginn amplaz vun engem mëndleche Plädoyer am Geriichtssall. Physisch Presenz war also net méi an alle Fäll néideg.

Déi fundamental Reegel bleift awer weider déi, dass, wann eng vun de Parteie freet, dass d'Plaidoirië mëndlech an öffentlich virgedroe solle ginn, dat dann och weider esou ass.

D'Magistraten an d'Affekoten hu sech schnell un déi nei Prozedur gewinnt, déi awer de 15. Juli 2021 op en Enn gaangen ass. D'Justizkreesser hunn du gefrot, fir déi Moosnamen definitiv an de Code de procédure pénale (veuillez lire: Code de procédure civile) opzehuelen, wat mer dann haut maachen. En anere Virdeel ass nämlech och, dass méi Affären an enger Audienz traitéiert kënne ginn.

Déi Dispositioun iwwerdroe mer dann och an dat modifizéiert Gesetz vum 18. Februar 1885 iwwert de Pourvoi an d'Prozedur vun der Cassatioun.

Wéi de President et gesot huet, kënne mer direkt zum Vott goen, mir hunn nämlech de Rapport eestëmmege an der Kommissioun ugeholl. Ech soen Iech Merci fir d'Nolauschteren.

M. Fernand Etgen, Président | An ech soen dem Här Rapporteur Charles Margue Merci a ginn der Regierung d'Wuert.

(Mme Sam Tanson signale ne pas vouloir intervenir.)

Mir kënne dann och direkt zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8172 kommen. Den Text steet am Document parlementaire 8172⁵.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8172 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. Mir maachen de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

De Projet de loi ass mat 59 Jo-Stëmmen, kenger Nee-Stëmm a kenger Abstentiuon ugeholl.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par M. Laurent Mosar), Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mme Martine Hansen, MM. Max Hengel, Aly Kaes, Marc Lies, Mme Elisabeth Margue, M. Georges Mischo, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes (par M. Georges Mischo), Claude Wiseler (par Mme Martine Hansen) et Michel Wolter (par Mme Octavie Modert);

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Mme Carole Hartmann,

MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer (par M. Gusty Graas) ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Mme Cécile Hemmen, M. Dan Kersch, Mme Lydia Mutsch et M. Carlo Weber ;

Mme Semiray Ahmedova, M. François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché, M. Charles Margue et Mme Jessie Thill ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser et Fred Keup ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis (par Mme Myriam Cecchetti).

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

7.7255 – Projet de loi sur les forêts et portant :

1° modification de la loi du 18 juillet 2018 concernant la protection de la nature et des ressources naturelles ;

2° abrogation de :

a) l'Édit, Ordonnance et Règlement du 14 septembre 1617 des Archiducs Albert et Isabelle sur le fait des Bois ;

b) l'ordonnance modifiée du 13 août 1669 sur le fait des Eaux et Forêts ;

c) l'ordonnance et règlement des Bois du 30 décembre 1754 ;

d) l'ordonnance du Conseil provincial du 25 février 1775 sur la conservation des genêts ;

e) l'ordonnance du Conseil provincial du 22 juillet 1775 défendant de cueillir dans les bois des fruits quelconques ;

f) le décret du 24 juillet 1779 concernant la glanée et le pâturage dans les bois ;

g) l'ordonnance du 6 février 1784 sur la conservation des jardins, haies, enclos ;

h) l'ordonnance du 9 mars 1789 concernant la vente des portions de bois de chauffage ;

i) le décret des 15-29 septembre 1791 sur l'administration forestière ;

j) le décret du 28 septembre au 6 octobre 1791 concernant les biens et usages et la police rurale ;

k) l'ordonnance royale grand-ducale modifiée du 1er juin 1840 concernant l'organisation de la partie forestière ;

l) l'ordonnance royale grand-ducale du 6 juillet 1843, N° 1529, concernant la vente sur pied des coupes de bois domaniales et communales ;

m) la loi forestière modifiée du 14 novembre 1849 ;

n) la loi modifiée du 12 mai 1905 concernant le défrichement des propriétés boisées ;

o) la loi modifiée du 7 avril 1909 concernant la réorganisation de l'Administration des eaux et forêts ;

p) la loi modifiée du 8 octobre 1920 concernant l'aménagement des bois administrés ;

q) la loi modifiée du 30 janvier 1951 ayant pour objet la protection des bois ;

r) la loi modifiée du 29 juin 1972 concernant la commercialisation de bois bruts classés C.E.E.

Den nächste Punkt um Ordre du jour vun de Mëtten ass de Projet de loi 7255 iwwert d'Aféiere vun engem legale Kader fir d'Bëscher. D'Riedezäit ass nom Modell 1 festgeluecht. Et hu sech ageschriwwen: d'Madamm Martine Hansen, den Här Gusty Graas, d'Madamm Cécile Hemmen, den Här Fred Keup, d'Madamm Myriam Cecchetti an den Här Marc Goergen. An d'Wuert huet elo de Rapporteur vun dësem Projet de loi, den honorabelen Här François Benoy. Här Benoy, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de l'Environnement, du Climat, de l'Énergie et de l'Aménagement du territoire

M. François Benoy (déi gréng), rapporteur | Villmools merci, Här President. Dir Dammen an Hären, Madamm Ministesch, een Drëttel vum Territoire vum Lëtzebuurger Land ass Bësch an domat immens wichteg fir onst Liewen, sief et fir beim Spadséieren oder Vëlofuere ofzeschalten, als wichteg Liewensraum fir Déieren a Planzen an d'Biodiversitéit, als CO₂-Späicher fir géint d'Klimakris, fir de Buedem an d'Waasser ze schützen an natierlech och fir Holz ze liiwere fir ze bauen.

Mee grad beim Thema Bësch si mir och beim Generatiounvertrag: Wat mir haut am Bësch maachen, dovunner hu virun allem ons Kanner a Kandskanner eppen.

D'Iddi vun der Nohaltegkeet kënnt jo och aus der Forstwirtschaft, virop vum Hans Carl von Carlowitz, aus dem 17. Joerhonnert. An där Zäit war Holz ee vun de wichtegste Rostoffer, dee souwuel fir d'Bauen, Hëtzen, Kache wéi och fir Produktionsprozesser benotzt ginn ass. An där Zäit waren d'Bëscher an Europa iwwernotzt an zu wäiten Deeler ofgeholzt. De Carl von Carlowitz huet deemools schonn erkannt, dass d'iwwermooßeg Rodung vu Bëscher d'Existenzgrondlag vu ganze Regiouen a Gefor bruecht huet.

Viru méi wéi 300 Joer also huet hien derfir plädéiert, dass déi Räich d'Verméigen net a grouss Haiser a Palaise sollten investéieren, mee a Beem, well hir Nokommen dovunner vill méi hätten. Hien huet sech fir eng nohalteger Forstwirtschaft ausgeswat, duerch déi een de Bësch als Ressource och fir déi nächst Generatiounen kéint erhalen. A genau dee Prinzip, de Prinzip vun enger nohalterger Gestiou vum Bësch als e Vertrag tëscht de Generatiounen, hale mir haut och fir Lëtzebuerg mam neie Bëschgesetz fest.

Mam Gesetzesprojet 7255 kréie mir een eenzegt Gesetz fir déi 90.000 ha Territoire Bësch. Mir abrogiere ganzer 18 Gesetzer, déi zum Deel op d'17. Joerhonnert zrëckginn, a ginn ons e generellen, robusten a kohärente Kader fir alleguerten ons Bëscher.

Et geet drëms, all déi verschidde Funktiounen vum Bësch – sozial, ökologesch, ökonomesch – ënner een Hutt ze kréien, egal ob et sech ëm e privaten oder ëm en ëffentleche Bësch handelt, och wann d'Gestiounsoplagen am ëffentleche Bësch méi wäit ginn. Och den Accès an d'Bëscher gëtt kloer gereegelt a viles administrativ vereinfacht.

Här President, Dir Dammen an Hären, virdeem ech op den Detail vum Gesetz aginn, erlaabt mer, Iech e puer Eckpunkte vun onsem Bësch ze ginn. Ons Bëscher si gréisstendeels an engem naturnoen Zoustand. Zwee Drëttel si Lafbëscher an een Drëttel ass Nolebësch, woubäi d'Buchen, d'Eechen an d'Fichten dominéieren. Zwee Drëttel vun onse Bëscher sinn national respektiv europäesch geschützt. 52 % vun onse Bëscher sinn an den Hänn vu 14.000 Privatproprietären, déi an der Moyenne 3,5 ha besëtzen, 34 % sinn a Gemeinhand an 13 % a Staatshand.

Den Zoustand vum Bësch degradéiert sech iwwerdeems op d'mannst zënter dem éischten Inventaire

viru knapp 40 Joer, dat weinst der Verschmutzung vun der Loft a weinst der Äerderwärmung. 62 % vum Bësch sinn daitlech beschiedegt, 23 % lichter a just 15 % net. Duerch d'Drëchten duerch d'Klimakris acceleréiert sech de schlechten Zoustand vun onse Bëscher, awer den Drock kënnt och duerch d'Urbaniséierung, d'Aktivitéitszonen, d'Stroossen a Kommunikatiounsprojeten.

Dobäi sinn ons Bëscher, wéi gesot, esou wichteg fir ons all: ökologesch als groussen CO₂-Späicher, wat wichteg géint d'Klimakris ass, als Loffilter, fir de Schutz vun onse Biedem, als Quell fir onst Grondwaasser, als Preventioun virun der Erosioun, weinst hirem sozialen a kulturelle Rôle, fir ofzeschalten, spadséieren ze goen a Sport ze maachen. 85 % vun de Bëscher sinn op 1,5 km vun de Wunngebiddere wech a 26 % vun de Bëscher hunn och e Wee, deen derduerchgeet. Bis ewell war d'Recht, fir an de Bësch ze goen, awer net kloer gereegelt, wat och zu Problemer gefouert huet, wat déi zivill Responsabilitéit ugeet.

An op wirtschaftlech Plang ass de Bësch mat dem Holz jo eng Source fir Baumaterialien oder erneierbar Energien. Zu Lëtzebuerg schaffen an deem Secteur 1.300 Entrepreneuren, déi 20.000 Leit beschäftegen. Mir hunn och 2016 de Luxembourg Wood Cluster geschaf als Plattform, fir déi ganz Filière vun Holz ze promouvéieren. An ech denken heibäi natierlech och un de Camille Gira, dee sech staark fir dëse Projet engagéiert huet.

Här President, Dir Dammen an Hären, komme mer dann zu den Neierunge respektiv de Changementer, déi duerch dat neit Bëschgesetz kommen. Duerch déi nei Legislatioun gëtt d'Konzept vun der nohalterger Bëschgestioun an d'Gesetz geschriwwen, fir dass de Bësch also den ökologeschen, ökonomeschen a soziale Funktiounen gradewéi och den zukünftigen Erausforderunge gerecht gëtt.

De Bësch kritt elo eng Definitioun, nämlech en Terrain vun op d'mannst 25 Ar, deen aus enger komposierter Planzeformatioun mat Kroune besteet vun op d'mannst 20 % Bamaarten, déi ausgewuess op d'mannst fënnf Meter hunn. Da gëtt d'Konzept vun der nohalterger, vun der naturnoer Forstwirtschaft definiert als Techniken, déi e Maximum op déi natierlech Prozesser vum Ökosystem setzen. Notamment déi ëffentlech Bëscher ginn no deem Prinzip geëiert.

Da ginn d'Rechter an d'Responsabilitéite vun de Foussgänger, de Cyclisten an de Chauffeure vu Gefierer am Bësch gekläert. Fir déi sozial Funktioun vum Bësch ze garantéieren, gëtt d'Gesetz den Droit d'accès an déi ëffentlech wéi och an d'privat Bëscher op de Bëschweeër. Heibäi handelt et sech net ëm eng Klengegkeet, mee ëm e richtege Paradigmewiessel. An dat sinn net meng Wieder, mee dat sinn d'Wieder vum Staatsrot am éischten Avis zu dësem Gesetz.

Bis ewell hat eng Persoun formell gesinn net d'Recht, fir an de Bësch ze goen, ouni d'Autorisatioun vum Proprietär, fir dohin ze goen. Rechtlech gesi gëtt et nämlech keen Ennerscheid tëscht engem Gaart hannert dem Haus an engem Bësch, deen engem gehéiert. Natierlech sinn d'Leit schonn ëmmer an de Bësch gaangen, fir spadséieren ze goen an esou weider. Den Accès vum Drëtten op de Privatterrain am Bësch gouf also duerchaus toleréiert. Vläch wësse ganz vill Leit emol iwwerhaupt net, dass si op Privatterrain ënnerwee sinn, wa si selwer net grad Bëschbesëtzerin oder Bëschbesëtzer sinn. De sprangende Punkt ass awer: Den Accès an de Bësch war bis elo kee Recht an e Proprietär hätt weinst sengem Droit de propriété dem Public den Accès a säi Bësch kënne refuséieren.